



Samráðsgátt stjórnvalda
Félags- og húsnæðismálaráðuneytið

Reykjavík, 13. ágúst 2026

Blindrafélagið, samtök blindra og sjónskertra á Íslandi, gerir að svo stöddu sérstakan fyrirvara um eftirfarandi liði í framlögðum áformum um breytingu á lögum nr. 38/2018, um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir.

1. Að ákvæði um samræmt, staðlað mat á umfangi stuðningsþarfa (SIS-mat) verði tekið upp í 3. gr. laganna. Matið verði lögfest sem grundvöllur ákvarðana um þjónustu samkvæmt lögunum. Þessi breyting myndi tryggja að mat yrði framkvæmt með samræmdum hætti á landsvísi. Þá væri breytingin til samræmis við fyrrgreint samkomulag ríkis og sveitarfélaga, niðurstöður í áfangaskýrslu II og gildandi reglugerð um framlög Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga vegna þjónustu við fatlað fólk, nr. 1123/2025, þar sem SIS-mat er lagt til grundvallar við mat á útgjaldaþörf og fjármögnun þjónustu.
2. Að lögfest verði að sveitarfélög og þjónustuvæði skuli, við gerð einstaklingsbundinnar þjónustuáætlunar, byggja á niðurstöðu SIS-mats. Breytingin væri til samræmis við 6. gr. samkomulags milli ríkis og sveitarfélaga

SIS mat nær takmarkað yfir aðstæður blindra og sjónskertra.

Blindrafélagið bendir á að við fyrirhugaðar breytingar á lögum um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir þarf að tryggja að mat á stuðningsþörf nái einnig með fullnægjandi hætti til blindra, sjónskertra og einstaklinga með samþætta sjón- og heyrnarskerðingu.

Reynslan sýnir að SIS-mat tekur engan veginn nægjanlegt mið af þeim sérstöku áskorunum og stuðningsþörfum sem fylgja sjónskerðingu eða blindu og því er hætt á að stuðningsþörf þessa hóps verði vanmetin.

Matið tekur meðal annars ekki með fullnægjandi hætti tillit til aðstoðar við ferðir og umferli og sérhæfðra hjálpartækja og tækni sem er nauðsynleg til að tryggja sjálfstæði og fulla samfélagsþátttöku blindra og sjónskertra einstaklinga. Jafnframt endurspeglar matið ekki að fullu þær afleiðingar sem geta fylgt samþættri sjón- og heyrnarskerðingu.

Blindrafélagið telur því nauðsynlegt að við mat á stuðningsþörf þessa hóps komi að sérfræðingar með þekkingu á blindu og sjónskerðingu, svo sem fagaðilar frá Sjónstöðinni. Þannig verði tryggt að matið gefi raunhæfa mynd af stuðningsþörf blindra eða sjónskertra einstaklinga og að þjónusta og úrræði taki mið af raunverulegum aðstæðum þeirra.

Að öðru leiti tekur Blindrafélagið undir umsögn ÖBÍ réttindasamtaka.

Virðingarfyllst,

Sigpór U. Hallfreðsson,
Formaður Blindrafélagsins.